

Ангеліна Олегівна КАПЕЧУЛА,

курсант групи Ф2-103 факультету № 2

Харківського національного університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Ірина Дмитрівна КАЗАНЧУК,

кандидат юридичних наук, доцент,

професор кафедри адміністративної діяльності поліції

факультету № 3

Харківського національного університету внутрішніх справ

ЗМІСТ І ЗНАЧЕННЯ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО АКТА В ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ

Реформування системи органів державного управління в Україні відповідно до європейських стандартів і норм надає особливої значущості удосконаленню нормотворчої діяльності органів публічного адміністрування, встановлення єдиного і гарантованого порядку її реалізації, оптимізації адміністративно-правової регламентації нормотворчого процесу державних органів.

Нормотворча діяльність органів публічного адміністрування в широкому розумінні визначається як вид спеціальної діяльності системи органів виконавчої влади, що має свої, притаманні їй ознаки, які відображають її специфіку та відрізняють від інших видів діяльності. Її основними рисами є: 1) державна діяльність, яка реалізується через систему державних органів; 2) здійснюється в порядку і процедурі, регламентованих чинним законодавством; 3) результатом її є нові чи удосконалені підзаконні нормативні акти [1]. Основним результатом нормотворчості є юридичні норми, втілені у нормативно-правових актах, якість яких є основним показником цивілізованості та демократії в державі [2, с. 189].

Важливим питанням є визначення поняття «нормативно-правовий акт». Юридична енциклопедія Ю. С. Шемшученка визначає «нормативний акт» як: дію, вчинок громадянина або посадової і службової особи; документ, який видається державним органом, органом місцевого самоврядування, посадовою особою або громадською

організацією в межах її компетенції (закон, указ, постанова, наказ, розпорядження тощо). У ній до актів також віднесені протоколи та інші документи, що засвідчують юридичні факти [3, с. 411]. В адміністративному праві в поняття «нормативний акт» вкладається більш вузький понятійний зміст і розглядається як юридична форма виконавчо-розпорядчої діяльності, спосіб реалізації юридично-владних, державних розпоряджень органів управління, засіб закріплення їхніх дій, форма їх вираження, засіб вирішення завдань, що постають перед певним органом управління [2, с. 202]. У законодавстві нормативно-правовий акт – це прийнятий уповноваженим державним чи іншим органом у межах його компетенції офіційний письмовий документ, який встановлює, змінює чи скасовує норми права, має загальний чи локальний характер та застосовується неодноразово [4].

Серед інших правових і організаційних засобів вони посідають центральне місце, оскільки акумулюють у собі цільові та координуючі властивості практично будь-якого керуючого впливу. Щодо їх змісту характерні [5, с. 48–49]: 1) правила поведінки органів виконавчої влади; 2) поведінка, спрямована на виконання нормативних приписів; 3) виражається в певному правовому документі (розпорядження, постанова та ін.); 4) видання таких актів здійснюється в процесі державного управління; 5) видаються уповноваженими на те державними органами чи їх посадовими особами; 6) спрямованість дії може бути як загальною, так і індивідуальною; 7) містять норми правової спрямованості; 8) спрямовані на досягнення конкретно визначеного результату.

Отже, нормативно-правовий акт – це письмовий документ відповідного державного органу, яким встановлюється, змінюються норми права, який містить правила загального характеру, застосовується неодноразово, має державно-владний характер. Його відмінність від інших актів і документів полягає насамперед у його змісті, тому що ні в кого не викликає сумніву, що нормативно-правовий акт є нормативним саме тому, що він містить норми права.

Таким чином, нормативно-правовий акт є виявом нормотворчої діяльності органів публічного адміністрування, а отже, саме у змісті компетенції уповноваженого органу

влади покладено державою вирішення того чи іншого нагального питання на рівні держави чи регіону [5, с. 52]. І хоча нормативно-правові акти й створюються уповноваженими органами різних рівнів та регулюють «широке коло інтересів» громадян, але інколи вони не відповідають потребам сучасності та при їх розробці не завжди враховуються соціальні, економічні та інші чинники, не прогноуються наслідки їх прийняття.

Список бібліографічних посилань

1. Гетьман Є. А. Нормотворча діяльність органів виконавчої влади: поняття, сутність, основні ознаки. *Європейські перспективи*. 2013. № 6. С. 42–47.

2. Адміністративне право України. Загальна частина. Академічний курс : підручник / за заг. ред. О. М. Бандурки. Харків : Золота миля, 2011. 584 с.

3. Юридична енциклопедія : в 6 т. / редкол.: Ю. С. Шемшученко (відп. ред.) та ін. Київ : Укр. енцикл., 1999. Т. 2: Д–Й. 744 с.

4. Карабін Т. О. Компетенція місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування: теоретико-термінологічні аспекти. *Держава і право*. 2005. № 29. С. 221–228.

5. Казанчук І. Д., Нагорний П. О. Нормативно-правовий акт – основа нормотворчої діяльності органів виконавчої влади в адміністративній сфері суспільного життя регіонів // *Державне регулювання суспільних відносин: розвиток законодавства та проблеми правозастосування : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 14–15 лип. 2017 р.)*. Київ : Центр прав. наук. дослідж., 2017. С. 48–53.

Одержано 10.10.2017

